

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: „A szerkezetváltás támogatása: iparpolitika a kibővített Európában”

COM(2004) 274 final

(2005/C 157/13)

2004. április 20-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő közleményről: A szerkezetváltás támogatása: iparpolitika a kibővített Európában

Az EGSZB idevonatkozó munkáinak előkészítésével megbízott Ipari Változások Tanácsadó Testülete a véleményt 2004. december 2-án elfogadta. (Előadó: Joost Van Iersel, társelőadó: Bo Legelius).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. december 15-én és 16-án megtartott 413. plenáris ülésén (december 15-i ülés) 142 szavazattal, 1 ellenében és 9 tartózkodás mellett az alábbi véleményt fogadta el:

Hivatalos összefoglalás

Sok év után az iparpolitika ismét elsőbbséget kapott az európai napirenden. Természetesen az elmúlt évtizedben is voltak egyedi iparpolitikai intézkedések és tematikus megközelítések, de ezeket az európai ügyek szemszögéből nézve nem mindig hangolták össze vagy egyensúlyozták ki megfelelően. A változó világ viszonyai között – ahol az Egyesült Államok, Kína, India játssza a főszerepet – újra át kell gondolni és meg kell sokszorozni erőfeszítéseinket. Eljött az ideje annak, hogy a gyáripari ágazatok újra megbecsülést kapjanak, és tisztázzák a komplex kapcsolatokat az ipar és a szolgáltatások között.

Az EGSZB szemszögéből nézve a köztudat felébresztése fontos kihívást jelent. Átlátható adatokat és elemzéseket kell mindenki számára hozzáférhetővé tenni, hogy ezzel mozdítsuk elő a konszenzust és a nyilvános támogatottságot. Az EGSZB teljes szívvel támogatja a „jobb törvények alkotása”, az EU-szintű integrált megközelítés, illetve az egyedi és testre szabott intézkedéseket magában foglaló ágazati politika alkotta három stratégiai tengelyt. A „Jobb törvények alkotása” a hatályos és az új intézkedések gondos és folyamatos értékelését jelenti. Az integrált megközelítés hatékony összhangot jelent az uniós és a nemzeti politika között. A bizottsági dokumentum teljesen új szempontja az ágazati dimenzió és a testre szabott megközelítések. Egyes közös nevezőktől eltekintve ugyanis ágazatról ágazatra változik a kép. Az Európai Bizottság számos ágazati elemzést végzett el és még többet irányzott elő. Az EGSZB támogatja ezt a gyakorlatot, mint az „új stílusú” iparpolitika alapját.

Az EGSZB az iparpolitikát úgy tekinti, mint hasznos eszközt annak, hogy az európai gazdaság a versenyképesség, tudás és fenntarthatóság élvonalába kerülhessen, a lisszaboni stratégia szándékai szerint. E célból az elemzéseket és a politikát szorosabban kell illeszteni az egyes érintett ágazatok és üzemek dinamikájához. Az „új stílusú” iparpolitikát tényleg a piachoz való igazodásra és a liberalizáció folyamatára kell alapozni. Ez természetesen magában foglal ágazatspecifikus tevékenységeket

is, például az üzleti szektorral folytatott folyamatos konzultációkat, a rendeletek követését, a nem kereskedelmi korlátok lebontását, a kutatási és fejlesztési tevékenységet, a kereskedelem- és a célzott humán erőforrás-politikát. Ezenfelül magában foglalja olyan technológiai platformok felállítását, amelyek Európában új magán-magán és állami-magán szövetségeket hozhatnak létre, pl. egyetemek, kutatóközpontok és üzletemberek között.

A javuló összhang kívánatos az Európai Bizottságon belül (pl. a Vállalkozási Főigazgatóság égisze alatt) és a Miniszterek Tanácsában a nagyobb átláthatóság és a szinergiák ösztönzése érdekében. Az Európai Bizottság és a Versenyképességi Tanács által jóváhagyott középtávú akcióterv lenne a legkívánatosabb. Az EGSZB sürgeti, hogy az „új stílusú” iparpolitikát vegyék számításba, amikor előkészítik a lisszaboni stratégia félidei felülvizsgálatát 2005. márciusában.

1. Bevezetés

1.1 Az iparpolitika az európai integráció napirendjén szerepelt már a kezdetektől fogva. Az Európai Szén- és Acélközösség szerződése konkrét célokat és eszközöket ölelt fel a szén- és acélágazat számára. Az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés sokkal általánosabb megközelítést alkalmazott, amelyben a belső piac létrehozása volt és lesz mindig is a fő kérdés.

1.2 EU-szinten hoztak konkrét iparpolitikai intézkedéseket olyan célok érdekében, mint a környezetvédelem, a kutatás és fejlesztés vagy a szociális kérdések. Az ágazati megközelítéseket idővel felváltották a tematikus megközelítések, de ezeket nem mindig hangolták össze megfelelően, illetve nem egyensúlyozták ki európai üzleti szempontból.

1.3 Az általános politikától eltekintve egyes ágazati politikákat is kidolgoztak a piac liberalizációja érdekében, pl. az energia- és a távközlési szektorban. Európai ipari projekteket is kezdeményeztek, pl. a Galileó.

1.4 Az ipar folyamatos változása és a globalizáció mára a megközelítés további finomítását igényli mind az ipar, mind a közigazgatás részéről az európai versenyképesség növelése érdekében. Tavaly júliusban az Európai Bizottság lenyűgöző elemzést adott ki az európai ipari ágazatok helyzetéről és kilátásairól a jelenlegi globális helyzetben, amelyre a világ más régióiban tapasztalható erős dinamizmus⁽¹⁾ a jellemző. Ez a dinamizmus befolyásolhatja az európai társaságok beruházási stratégiáit is. Európának minőségi technológiai ugrást kell tennie a legtöbb szektorban, hogy fenntarthassa a versenyképességét.

1.5 A lisszaboni stratégia keretei között az Európai Tanács és más tanácsi szervek – így az Ecofin és a Versenyképességi Tanács – megvitatják és megvitatják az Európai Bizottság számos közleményét és konkrét javaslatát az ipar makro- és mikroörülményeinek javítására. Ezekben a dokumentumokban és vitákban túlnyomórészt az átfogó politikai megközelítés érvényesül. Néhány évig az „iparpolitika” kifejezést egyszerűen kerültk. Túlságosan is emlékeztetett az állami beavatkozásra és az állami támogatásokra, amelyek megakadályozták az egyenletes játéktér létrejöttét a jól működő belső piacon. Időközben ezeket a beavatkozásokat fokozatosan eltörölték.

1.6 Most vizsgálják az iparpolitika új szemléleteit. Ebben az összefüggésben fogadták el 2002-ben a „Közlemény az iparpolitikáról a kibővített Európában” c. dokumentumot⁽²⁾.

1.7 Az Európai Tanács 2003-as tavaszi ülése állította fel a Versenyképességi Tanácsot azzal a feladattal, hogy vizsgálja felül „rendszeresen mind az átfogó, mind az ágazati kérdéseket”⁽³⁾.

1.8 Az Európai Bizottság 2004 áprilisában kiadott egy második közleményt⁽⁴⁾ az iparpolitikáról, amellyel a jelen dokumentum is foglalkozik.

1.9 Ezek a kezdeményezések és a mai napig folytatott vitáknak a kimenetelére alapozva jelentette ki Liikanen biztos 2004 májusában, hogy az 1990-es évek közepén hangoztatott előrejelzések ellenére „az EU iparpolitikája újra az európai politikai napirend fő pontja”⁽⁵⁾.

1.10 Az EGSZB örömmel üdvözlözi az iparpolitikai hozzáállás megváltozását, amelynek éppen ideje már. Osztja azt a véle-

⁽¹⁾ Az európai ipar helye a Nemzetközi Munkaiügyi Szervezetben: helyzet és kilátások, 2004. július. A jelentés az Európai Bizottság Kereskedelmi Főigazgatóságának megbízásából készült és a CEPIL-CIREM (Európai Kereskedelempolitikai Elemzési Konzorcium – ECTA) készítette.

⁽²⁾ COM(2002) 714 final, 2002. 12. 11. Az EGSZB a véleményét 2003. 07. 17-én adta ki. (HL C 234. szám, 2003. 09. 30., pp. 76–85). Ez a vélemény tartalmazza a CCMI anyagát is, amelyet meg lehet tekinteni az alábbi honlapon: http://www.esc.eu.int/ccmi/documents/docs/divers/di_ces25-2003_fin_rev_di_en.doc.

⁽³⁾ Elnökségi Következtetések 21. pont, az Európai Tanács tavaszi ülése, 2003. 03. 20–21.

⁽⁴⁾ A szerkezetátalakítás támogatása: iparpolitika a kibővített Európában, COM(2004) 274 final.

⁽⁵⁾ Liikanen biztos nyilatkozata az Európai Iparpolitikai Napon, 2004. május 27-én, SPEECH/04/268.

ményt, hogy miközben el akarjuk kerülni a múlt hibáit, kívánatos, hogy külön figyelmet fordítsunk az ipari érdekekre és az ágazati dimenziókra. Az ezen a területen szerzett tapasztalat és tudásanyag, amelyet a CCMI képvisel, támogatást jelenthet a jövőben. A korrekt ipari és ágazati politika jelentősen segíteni fogja a lisszaboni stratégia céljainak megvalósulását.

2. Az Európai Bizottság nézetei a változások tükrében

2.1 Manapság a világgazdaság kulcseleme a környezet változása. Ez új megközelítéseket igényel. Az Európai Bizottság nézetei szerint a jövőbeni iparpolitikának három tengely köré kell kiépülnie:

- az ipart nem szabad túlterhelni törvényekkel és rendeletekkel. Ez magában foglalja mind a jelenlegi, mind az új intézkedések gondos értékelését;
- EU-szintű integrált megközelítésre van szükség az ipar versenyképességének megerősítésére;⁽⁶⁾
- Kívánatos, hogy az ágazati politika konkrét és a helyzetnek megfelelő intézkedéseket alkalmazzon.

2.2 Ez a megközelítés, melyet az Európai Bizottság óvatosan jelentett be 2002-ben, áttörést jelent. A Bizottság korábbi iparpolitikai dokumentuma 1990-ben kelt⁽⁷⁾. Azóta számos döntő tényező háttérbe szorította az iparpolitikát az elsődlegesen átfogó politikák javára.

2.3 2000-ben bevezették a lisszaboni stratégiát, hogy az európai gazdaságot a tudás és a versenyképesség előterébe állítsák. Ezt a stratégiát mostanáig nem alkalmazták aktívan. Ehelyett csökken a termelés növekedése és a munkanélküliség növekszik. Ezenfelül bizonyos félelmek is lábra kaptak az iparágak kiköltöztetéséről⁽⁸⁾.

2.4 Ezek miatt az okok miatt sokkal pontosabb elemzésekre van szükség az alábbi területeken:

- Termelékenység és munkanélküliség;
- Melyek a kitelepítésről szóló valóságos tények?
- Mi az ipar átfogó kihatása Európában?

⁽⁶⁾ Ezt a célkitűzést már kidolgozták az Európai Bizottság „Az európai versenyképesség fő kérdései – egy integrált megközelítés felé” c. dokumentumában, COM(2003) 704 final.

⁽⁷⁾ A Bangemann-jelentés.

⁽⁸⁾ Lásd a vonatkozó CCMI-véleményt „Társaságok kitelepítésének vonatkozása és kihatásai” címmel, jelenleg szövegezés alatt.

– Hogyan lehet integrált EU-iparpolitikát megvalósítani?

– Hogyan lehet meghatározni és kidolgozni az ágazati megközelítéseket?

2.5 Az Európai Bizottság 2002-es dokumentuma ⁽⁹⁾ felállítja a változások menetrendjét. Új tartalmat vezet be az „iparpolitikába”. Azonban ezt a politikát még mindig elvont fogalmakkal határozza meg, összerakva az összes olyan EU-politikát, amelynek közvetlen köze van az iparhoz, anélkül, hogy konkrét módszereket vagy eljárásokat mutatna be az európai intézmények és különösen az Európai Bizottság döntéshozatali és összehangolási szerepét illetően.

2.6 A 2004. áprilisi, „Szerkezetváltás támogatása” című dokumentum, amelyet Liikanen biztos és a Vállalkozási Főigazgatóság égisze alatt hoztak nyilvánosságra, ehhez sokkal többet tesz hozzá. Ez a dokumentum az elemzéseiben a kérdés velejéig hatol:

– bemutat néhány szemléltető számadatot a gyáripár kibocsátási és foglalkoztatási kérdéseiről, a világ más területén alakuló folyamatokról is;

– bemutatja az ágazati fejlődést, ezáltal sokkal pontosabb képet ad arról, hogy mi forog kockán az egyes, egymástól rendkívül eltérő különböző ágazatokban.

2.7 Az Európai Bizottság helyesen indul ki a folyamatos dinamikából, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy ezt a dinamikát pozitívan kell kondicionálni előrelátással, a problémák meghatározásával és a növekedési tényezők elősegítésével.

2.8 Az általános elemzés megerősíti, hogy az európai termelési növekedésének lassult, hogy az Egyesült Államok fejlődéséhez viszonyítva a szakadék elmélyült és hogy az ipar teljesítménye csalódást keltő, különösen a csúcstechnológiai ágazatokban. Az európai vállalatoknál a kutatási és fejlesztési kiadások relatív csökkenése, részben azért, mert nincs elegendő beruházás a magánszektorban az amerikai vállalatokhoz viszonyítva, – az Európai Bizottság szerint – meglehetősen nyilvánvaló, de jelentős kivételek is vannak, mint például Finnország és Svédország. Ezenkívül a tudásalapú kapacitások gyorsan terjeszkednek Kínában és Indiában.

2.9 Az Európai Bizottság megemlíti – és érdemes itt is megemlíteni – az Európai Iparosok Kerekasztala által 2002-ben végrehajtott vizsgálatot a nagyobb vállalatoknál, amely kimutatta, hogy ezek közül a vállalatok közül sokan akarják az új kutatási és fejlesztési tevékenységüket Európán kívülre telepíteni, ha nem javul a szabályozórendszer környezete ⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Lásd a 2. sz. lábjegyzetet

⁽¹⁰⁾ „Az európai kihívás”, az Európai Iparosok Kerekasztalának üzenete az Európai Tanács tavaszi ülése részére, 2003. március.

2.10 Bár az európai ipar elég jól teljesít az olyan, hagyományosan erős szektorokban, mint a gépipar, a vegyipar, a távközlés és a gépjárműipar, új versenytársak jelentek meg. Kína és India sikeresen kezdtek versenyezni mind a hagyományos, mind a csúcstechnológiai ágazatokban. Itt lehet az európai társaságok át- vagy kiköltöztetésével való közvetlen kapcsolatot megfigyelni.

2.11 Folyamatos beilleszkedési folyamat zajlik világszerte. Szükség van erre a beilleszkedésre a globalizáció miatt, amely a maga részéről új lehetőségeket nyit meg. Különböző, egymástól eltérő elemzések születtek e tekintetben, de az Európai Bizottság megjegyzi, hogy már látszanak bizonyos aggasztó jelek.

2.12 A bővítéssel kapcsolatosan: szaporodnak a korábbi EU-15-ök beruházásai az új tagállamokban. Tekintettel arra, hogy ezek most az EU belső beruházásainak számítanak, mindennél fontosabb a belső piac helyes működése például a környezetvédelmi és munkavédelmi normák tekintetében.

2.13 Mivel a társaságoknak szembe kell nézniük a nyílt piaci versenyhelyzettel is a WTO (Világkereskedelmi Szervezet) által felállított keretek között, az Európai Bizottság úgy érvel, hogy az EU-n és a tagállamokon múlik, hogy világos választ adjanak a dinamikus változásokra az alábbiakkal:

– „jobb jogszabályalkotás”;

– a különböző politikák integrált megközelítése, tekintettel a versenyképességre;

– a különböző ipari ágazatok egyéni szükségleteinek teljes körű számításba vétele.

2.14 Az Európai Bizottság támogatja, hogy végezzenek részletes hatásvizsgálatot a hatályos rendeletekre és törvényekre, továbbá a jövőben tervezett intézkedésekre is. A tagállamok és az EU közötti szorosabb együttműködésre van ehhez szükség, mivel számos jogszabályt csak nemzeti szinten rendeltek el. Az Európai Bizottság fontosnak tartja, hogy a Versenyképességi Tanács fontos és átlátható szerepet játsszon ebben a folyamatban.

2.15 Az Európai Bizottság úgy érvel, hogy sinergiákat kell elérni a politikák között, ha elő akarjuk segíteni a törvényhozók között a finomabb összehangoláshoz szükséges konzultációt, szoros együttműködésben az ipari körökkel.

2.16 Ugyanez érvényes a kutatásra és fejlesztésre. Kétségtelen: ennek pénzügyi következményei is vannak mind az EU számára, mind pedig nemzeti szinten. Ez érzékenyen érinti a lisszaboni stratégia magját is. Az elkövetkező években az Európai Bizottság új irányelveket fog javasolni a gyáripárban végzett kutatásra, valamint az innováció állami támogatására vonatkozóan. A technológiai platformoknak ebben igen hasznos szerepe lehet.

2.17 Egyes politikák – pl. a versenypolitika és a kereskedelmi korlátok eltörlése – közvetlenül igekeznek kedvező feltételeket teremteni a versenyképességhez. Mindazonáltal az Európai Bizottság úgy érvel, hogy néha szükséges és kívánatos ezeket a politikákat több finomsággal alkalmazni.

2.18 Az Európai Bizottság úgy érvel, hogy a kohéziós politikát fel lehet használni arra, hogy elősegítsék a kívánatos regionális és szerkezeti változásokat a munkaerőpiacok működése tekintetében ⁽¹⁾. Ugyanez érvényes a jobb fenntartható fejlődés összeegyeztetésére a versenyképességgel.

2.19 Mivel az egész világ a szabad játéktér, az Európai Bizottság a nemzetközi szabványokon alapuló egyenletes játéktérrel pártfogolja. Az EU-szabványok általában magasabb színvonalúak, mint a világ egyéb, versengő régióinak előírásai. A jövőben ezért bizonyos fajta kiegyenlítésnek kell bekövetkeznie akár kétoldalú tárgyalások révén, akár a WTO keretei között. Ezt a problémát úgy kell megoldani, hogy nem az európai szabványokat erőltetjük rá a világ többi részére, hanem sokkal inkább Európának kell kezdeményeznie, amint az a kiotói jegyzőkönyv végrehajtása során is történt, hogy a világ többi részének szabványai is szigorúbbak legyenek, méghozzá úgy, hogy valamennyi nemzetközi intézménynél ennek megfelelően jár el.

2.20 Mindezeket a kérdéseket korábban rendszeres időközönként megvitatják EU-szinten. Szembeötlő a „versenyképességre” helyezett nagyobb hangsúly. A világpiac ultragyors fejlődése nem hagy sok választási lehetőséget Európa számára.

2.21 Ami kifejezetten új az Európai Bizottságnak ebben a dokumentumában, az az ágazati dimenzió. Néhány évvel ezelőtt az Európai Bizottság mélyreható tanulmányt készített az ágazatokról, gyakran EU-szintű ágazati szervezetekkel való konzultációk alapján.

2.22 Érdekes javaslatokat tettek, melyeket az EGSZB-n belül meg is vitattak, például a gyógyszeriparról (CESE 842/2004), a textil és ruházati iparról (CESE 62/2004 fin; a CCMI kiegészítő véleménye: CESE 528/2004), a hajóépítő és hajójavító iparról (CESE 397/2004 fin; a CCMI kiegészítő véleménye CESE 478/2004), az úrhajózásról (CESE 501/2004), a vegyiparról (CESE 524/2004; a CCMI tájékoztató jelentése CESE 242/2004, jelenleg kidolgozás alatt) valamint az élettudományokról és a biotechnológiáról (CESE 1010/2002; CESE 920/2003).

2.23 A kép ágazatról ágazatra változik. Vannak természetesen közös nevezők, mint például a minőség követelménye, mint versenyhelyzeti előny, az információs és kommunikációs

⁽¹⁾ Az Európai Bizottság a regionális politikában egyéb tényezők mellett a hangsúlyt a „versenyképességre”, továbbá a 2003. április 1-jén létrehozott, Wim Kok által vezetett Európai Foglalkoztatáspolitikai Munkacsoport eredményeire kívánja helyezni. E tekintetben érdemes megnézni a CCMI idevonatkozó véleményét az ipari változásokról és a gazdasági, szociális és területi kohézióról.

technológia (ICT), mint új „nyersanyag”, a növekvő tőkeintenzitás és a növekvő nemzetközi verseny, de nyilvánvalóak az ágazatok közti különbségek is. A csúcstechnológia és a közönséges technológia, a munkaerő-igényesség és a tőkeigényesség, a fogyasztói és tőkejavak, a kevés piaci főszereplő és a KKV-k által jellemzett piac, stb. Magával ragadó kép ez, ahogyan az Európai Bizottság érvel, de a politikusok nem veszik kellően számításba már évek óta.

2.24 Az „iparpolitika” keretei között az ágazati elemzések és megközelítések szintén felkerültek a napirendre. Ebben a dokumentumban az Európai Bizottság nem dolgozott ki további kezdeményezéseket a fent említett ágazatok tekintetében.

2.25 Ezek mellett a szektorok mellett az Európai Bizottság új tevékenységeket is tervez. Az elkövetkezendő években tanulmányokat hirdetnek meg a gépgyártási ágazatban, az ECO-iparban, a gépjárműiparban, a színesfém-ágazatban és az információs és kommunikációs technológiai szektorban.

3. Az „új stílusú” iparpolitika támogatása – az EGSZB nézetei

3.1 Az EGSZB osztja azt a véleményt, hogy a világgazdaság dinamikája megújított összpontosítást igényel. Örömmel üdvözlí azt a tényt, hogy hosszú idő után az „iparpolitika” ismét elsőbbséget kapott az EU napirendi pontjai között. Az európai ipar egyes szempontjai (például a környezetvédelem) már szerepeltek az EU napirendjén az elmúlt évtizedben, de a Miniszterek Tanácsa elhanyagolta azoknak a politikáknak a megvitatását, amelyek pedig következetesen javíthatnák az átfogó teljesítményt, és felkészülten támogathatnák a környezetvédelmet az (értéknövelő) beruházások számára.

3.2 Visszatekintve és a jobban összpontosított ipari megközelítésre irányuló jelenlegi változásokra való tekintettel érdemes összefoglalni azokat a főbb tényezőket, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy az iparpolitika bizonyos mértékig tabu legyen:

- az ipar megerősítését és hosszú távú versenyképességének növelését célzó állami beavatkozás csődje az esetek nagy többségében;
- a gazdaságilag nem indokolt piaci torzulások eltörlése és az európai egyenletes játéktér elősegítése az ipari tevékenységek vonatkozásában (bár az egyes tagállamokban elfogadott, a piacot torzító konkrét intézkedéseket még kellő felkészültséggel meg kell vizsgálni EU-szinten);
- a piaci liberalizáció általános és sikeres hangsúlyozása;

- az „új gazdasági mechanizmussal” és a posztipari korszakkal szemben támasztott túlzott elvárások;
- összpontosítás az EMU és a megfelelő makrogazdasági politikák végrehajtására;
- az ipari érdekeket képviselő minisztériumok befolyásának elvesztése számos tagállamban.

3.3 A legtöbb kérdést, amelyet az Európai Bizottság bemutatót a közleményében, már évek óta ismertük. Az a mód, azonban, ahogyan bemutatásra kerültek, illetve az elemzés és a javasolt akciók különböző területei közötti kapcsolódási pontok eltérnek a korábbi dokumentumoktól. Az elemzések és politikák a múltbelinél sokkal közvetlenebb módon kapcsolódnak a különböző ágazatok és az érintett üzletek dinamikájához.

3.4 Az EGSZB igencsak támogatja, hogy az ágazati fejlődésről több mélyreható tanulmány készüljön az üzleti körökkel együttműködésben. Ezek elősegíthetik azt a kellő „sürgősségi érzést”, amely a lisszaboni stratégiának is célkitűzése lett 2000-ben, de amely a későbbiek során eltűnt, főleg azért, mert a Tanács és a tagállamok nem hajtották végre saját vállalásaikat és az előzetesen megállapodott politikákat. Ez azt jelenti, hogy – az EGSZB nézete szerint – az új stílusú iparpolitikát számításba kell venni a lisszaboni stratégia 2005. évi félidei felülvizsgálata során. A jövőben pedig ez kulcsfontosságú pillére lehet ennek a stratégiának.

3.5 Az „új stílusú” iparpolitika tényleg a piachoz való igazodáson és a liberalizáció folyamatán alapszik, de magában foglal más tényezőket is, mint például ágazatspecifikus jellemzőket; a jogszabályok harmonizálását a belső piacra való tekintettel; a nem vámjellegű korlátok lebontását; a technológiafejlesztést és a kutatási és fejlesztési tevékenységet; valamint a humán erőforrások kérdését.

3.6 Ez az iparpolitika semmiképpen sem jelenthet visszacsúszást a múlt inkorrekt politikáiba, amelyeket a piac különböző fajta torzulásai jellemeztek. A pénzügyi fegyelem, amelyet az EMU vezetett be, szintén óvatosságra intett az üzleti életben az állam pénzügyi és egyéb beavatkozásai miatt. Általánosan elfogadott tény, hogy a hosszú távú intervenció és az állami pénzügyi támogatás néhány különösen indokolt kivételtől eltekintve nem szolgálja az üzleti érdekeket.

3.7 Számításba véve a világ jelenlegi fejleményeit és azt, hogy néhány éve igyekszünk végrehajtani a lisszaboni stratégiát – különösen a gyengélkedő európai gazdasági növekedésre, a termelékenységre, az információs és kommunikációs technológia alkalmazására és a beruházások átcsoportosítására való tekintettel –, eljött az ideje annak is, hogy a gyáripart újra megbecsüljék, és hogy evégett ágazati megközelítést alkalmazzanak és konkrét lépéseket tegyenek. Ehhez olyan tevékenységeket kell célul kitűzni, amelyek a legjobban megfelelnek az európai társadalmi-gazdasági feltételeknek, különösen olyan

tevékenységeknek, amelyekhez intenzíven alkalmazzák a jól képzett munkaerőt mind az operatív, mind a belső irányítási területeken (például a megrendelő igényeihez szabott ipari berendezés és rendszerek gyártásánál: robottechnika, műszerekkel való ellátás, vezérlőberendezések stb.). Az EGSZB teljes mértékben támogatja ezt a megközelítést és ezt a célkitűzést.

3.8 Nagyon fontos kérdés, hogy tudatosuljon a közvéleményben: szükség van az egészséges iparra. E cél érdekében átlátható adatokat és elemzéseket kell mindenki számára hozzáférhetővé tenni. Ugyanezzel kapcsolatban az európai és nemzeti döntéshozóknak külön figyelmet kell fordítaniuk olyan szempontokra, mint az EU-politikák következetessége, a nemzeti jogszabályok harmonizálása az EU-n belül és az európai és világszabványok viszonylagos egymáshoz igazítása (pl. WTO).

3.9 A köztudatba való bekerülés elősegíti a konszenzust és a nyilvános támogatottságot. Az iparpolitika nem korlátozható a közvetlenül érintettek egy-egy kiválasztott csoportjára sem a kormányon belül, sem az üzletemberek között. Ez az ügy a társadalom egészét érinti. Az európai gyáripar egészséges állapota mindenki közös érdekét szolgálja. Minden kapcsolódó területen erőfeszítéseket kell tenni ennek a képnek az erősítésére, pl. az oktatás területén – nemcsak a szakoktatásban, hanem a közoktatásban is, azzal a céllal, hogy ösztönözzék a technikai szaktudás fejlesztését.

3.10 A nyilvánossággal az eddigieknél jobban meg kell értetni az ipari értékteremtési láncok szoros egymásba fonódását is. Így például a teljes acélfeldolgozó ipar, egészen a gépjárműiparig, rá van utalva az elégséges és elérhető árú acéllal való ellátásra, melynek termelése megint csak függ az elégséges és elérhető árú nyersanyagellátástól.

3.11 Közvetlenül kapcsolódik ehhez, hogy tisztázni kell az ipar és a szolgáltatások kölcsönhatását. A gazdaság valóban a szolgáltatóipar irányába fejlődik, azonban számos szolgáltatás az erőforrás-kihelyezés következtében közvetlenül függ az ipartól, és ez továbbra is így lesz. Másrésztől a kifinomult szolgáltatások mindennél fontosabbak az iparban a kiváló minőség és a magas technológiai teljesítmény eléréséhez. Számos esetben ezek egyetlen csomagot képeznek. A mai kor dinamikájában az ipar és a szolgáltatások közti választóvonal kezd eltűnni.

3.12 Az EGSZB azon a véleményen van, hogy az Európai Bizottságnak aktív szerepet kell játszania ebben a folyamatban. Az iparpolitika napirendre tűzése már önmagában is szolgálja a tudatosítás növelésének célkitűzését. Ennél azonban még sokkal többet lehet tenni. Mindenekelőtt van javítanivaló az alábbi témájú elemzéseken, adatokon és ezek megfelelő terjesztésén:

- ipari Európa, mind a kibocsátás, mind a foglalkoztatottság értelmében;

- magánszektorok és -csoportosulások;
- az ipar és a szolgáltatások közti kölcsönhatás;
- technológiai összefonódások;
- magának a szolgáltatóiparnak a kifejlesztése;
- világméretű összehasonlítások.

3.13 Az elemzéseknek számításba kell venniük az egyes tagállamok strukturális különbségeit is, tekintettel arra, hogy egyes országok és régiók erősebb ipari bázissal rendelkeznek, mint mások. A főbb ipari ágazatok elmélyült ismerete révén lehet a világgazdaság dinamikájának trendjeiről és következményeiről szóló vita tárgyilagosságán javítani.

3.14 A helyes adatok képezik az alapját minden ágazati megközelítésnek. Számos tanulmány készült az üzleti életben, nemzeti, valamint akadémiai síkon⁽¹²⁾. Az EGSZB pártfogolja e tanulmányok eredményeinek az Eurostat támogatásával történő, EU-szintű kigyűjtését, hogy fel lehessen építeni egy megbízható és dinamikus európai adatbázist az iparról és a szolgáltatásokról, és el lehessen végezni a SWOT-elemzéseket. Az átfogó és világos statisztikák folyamatos képet adnak majd a körülöttünk zajló változásokról. Az ESZAK statisztikai munkáiban az Eurostat 50 éves tapasztalata – a megfelelő igazítások után – példaértékű lehet.

3.15 Az Európai Bizottság jogosan hangsúlyozza a politikák, így a nemzeti vállalati adózási rendszer-, adózással kapcsolatos formásokra vonatkozó-, a szabvány-, a kereskedelem-, a szellemi tulajdon-védelmi, a kutatási és fejlesztési, a környezetvédelmi, a munkaerő-piaci, az oktatási és szakképzési politika integrált megközelítését. Az EGSZB nagy örömmel üdvözli ezt a célkitűzést, amelyet már régóta nem sikerült megvalósítani, nemcsak európai szinten, hanem számos tagállamban is.

3.16 Nem ez az első eset, hogy szorgalmazza az integrált megközelítést. Sajnos nagyon nehéz megvalósítani ezt a megközelítést egy olyan bonyolult környezetben, amelyben az EU intézményeinek egyeztetniük kell a 25 tagállammal. A járható út az lenne, ha a Versenyképességi Tanács és az Európai Bizottság együtt egy középtávú akciótervet dolgozna ki, amelyet évenként kellene kiértékelni⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ E tekintetben érdekes még a következő tanulmány: „The Significance of Competitive Manufacturing Industries for the Development of the Service Sector” (Bréma, 2003. december), mely a következő weboldalon érhető el: <http://www.bmwi.de/Navigation/Service/bestellservice.did=31812,render=renderPrint.html>

⁽¹³⁾ Ez a célkitűzés közvetlenül érinti a hatékony gazdasági vezetést. Az átlátható és látható keretek fontossága – különösen, ami a Versenyképességi Tanácsot illeti – külön hangsúlyt kapott az EGSZB-nek „Az EU jobb gazdasági irányításáról” szóló véleményében.

3.17 Arra is szükség van, hogy ebben az akciótervben az ipar versenyképességére kiható mindennemű politika kiegyensúlyozottan vegye számításba az EU különböző politikai céljait. A múltban nem mindig ez történt⁽¹⁴⁾. Következésképpen a Közösségi politikák közötti szinergiákat jobban ki kell használni.

3.18 A várakozások szerint, ha a Versenyképességi Tanács megvitatta és jóváhagyta a középtávú tervet és az eljárási szabályokat, hasonló sémák jönnek létre a tagállamokban az ipart illetően általában, valamint olyan kérdésekben, amelyekért maguk a tagállamok felelősek. Ez az ipari területekért felelős miniszterek befolyását is növelni fogja a tagállamokban.

3.19 A szabályozási keretek javítása egyebek között magával hozza EU-szinten a jogalkalmazás egyszerűsítését és hatékonyabbá tételét. Ennek biztosan nem csak az új jogszabályokra kell korlátozódnia. „A jobb törvényhozás” a múltra és a jövőre egyaránt vonatkozik. A holland elnökségnek az a javaslata, hogy nagyobb figyelmet szenteljenek a jogszabályok egyszerűsítésének és az adminisztratív terhek csökkentésének, még kidolgozandó⁽¹⁵⁾. Össze kell hangolni az irányelveket és az általános célú rendeleteket (átfogó politikákat), amelyek az ipari biztonságtechnikával, az energiatakarékosággal, a hulladékkal stb. foglalkoznak, mert ezek egymással összefüggnek, és – néha – egymás ellen hatnak. A környezetvédelmi irányelveknek sajátos a kihatása. Mivel ezek az irányelvek elsődlegesen a célokra koncentrálnak anélkül, hogy harmonizálnák a végrehajtási eljárásokat, ha a tagállamok nem következetesen alkalmazzák ezeket, az a piac torzulásához vezethet. A hatásvizsgálatok és a végrehajtás elsődleges fontosságúak, mivel a politikák hitele függ hatékonyságtól.

3.20 Egyes szempontok különösen érdekesek az új tagállamok számára, amelyek költségi okok miatt nem korlátozhatják magukat külföldi beruházások megszerzésére; annak érdekében, hogy erősítsék gazdaságaik tartós kapacitásait, még saját ipari tevékenységüket is változatossá kell tenniük. Néhány fő kihívással szembe kell nézniük, így többek közt a környezetvédelmi politika javításával, az oktatásra és a szakképzettség javítására való koncentrállással, valamint az ágazati szociális párbeszéd útján a beruházóknak az ipari szektorba vonzásával.

3.21 A piac figyelését fel kell fejleszteni az EU-n kívülről származó árucikkek vonatkozásában. A tisztességes versenyt csak akkor lehet megőrizni, ha egyenletes a játéktér világszerte. Ebben a vonatkozásban az EGSZB nagyobb erőfeszítésekre szólítja fel az Európai Bizottságot annak biztosítása érdekében, hogy a világ minden játékosa betartsa a megfelelő munkaerő-, környezetvédelmi és termékszabványokat.

⁽¹⁴⁾ Lásd még Erkki Liikanen felszólalását május 27-én az aktív iparpolitika mellett (lásd 4. sz. lábjegyzet).

⁽¹⁵⁾ Lásd még COM(2004) 274, 5. fejezet, 39. oldal.

3.22 Az iparpolitika egy másik fontos eleme az azonos szintű játéktér megóvása a világkereskedelemben. A harmadik országok versenyeket eltorzító gyakorlatát – akár állami támogatásokkal, akár dömpinggel történik – az Európai Bizottságnak rendszeresen és részleteiben követnie kell. Határozott kereskedelempolitikai intézkedéseket kell bevezetni, ha az erre vonatkozó kritériumok teljesülnek.

3.23 A „jobb törvényalkotás” és a Közösségi politikák közti szinergiák fejlesztése mellett az „új stílusú” iparpolitika harmadik pillére az ágazati megközelítés, amely a piachoz való alkalmazkodásra és a nyílt piacokra alapozott megközelítés, és amelynek összhangban kell lennie a kívánatos átfogó politikákkal. Az EGSZB teljes mértékben támogatja ezt a célkitűzést, amely már úton is van a gyakorlati bevezetés felé. Mivel az ágazati megközelítés az egyes ágazatok sajátos tulajdonságaira és fejlődésére koncentrál, ez jótékony hatással lehet a másik két pillérré, nevezetesen a „jobb törvényalkotásra” és az EU-politikák közti szinergiák előmozdítására is. A környezetvédelmi politikát, a szakképzést és a kutatás és fejlesztés programjait sokkal sikeresebben meg lehet fogalmazni, és végre lehet hajtani, ha az ágazati szemléletbe vannak beágyazva.

3.24 Az ágazati elemzések világpiaci környezetben mutatják majd a fejlődés dinamikáját. Az európai ipar képét a többi partner és versenytárs szemszögéből vetítik a világ színpadára. Megmutatják az ipar és a szolgáltatások közötti kölcsönhatást. Megfelelően számításba veszik a társadalmi szempontokat is, így az ipar kapcsolatait és a foglalkoztatást. Végül pedig: az ágazati elemzések segítenek azoknak az akadályoknak a meghatározásában is, amelyekkel az üzletembereknek szembe kell néznie a különleges uniós szabályozások és törvények eredményeként. Következésképpen az üzletemberekkel gyakrabban és már a korai stádiumban kell konzultálni – amikor a hatásvizsgálatokat készítik – annak érdekében, hogy tartósabb szabályokat és eljárásokat alkothassanak meg az Európai Unió szintjén.

3.25 E tekintetben az Európai Bizottság módszerét, hogy ti. a versenyképességi problémákat elemzésre, konzultációra és intézkedésekre alapozva oldja meg (19. lap), ki kell bővíteni. Az Európai Bizottság joggal idéz példaként olyan eseteket, mint a G10, a STAR 21 és a LeaderShip.

3.26 A LeaderShip 2015⁽¹⁶⁾ szemléletes példa, feltéve, ha megfelelően hajtják végre. Ennek célja az, hogy fenntartsák a jövő számára az EU hajóépítő és hajójavító iparának nyereséges működését a nyílt piacon. Ez összehozta az Európai Bizottságot és az európai üzletembereket. Közös határozták meg a problémákat. Nyolc fejezetben foglalták össze a szükséges akciókat,

⁽¹⁶⁾ Lásd az Európai Bizottság dokumentumát (COM(2003) 717 final) és az EGSZB erre kiadott véleményét (CESE 397/2004 és CESE 478/2004) (HL C 241, 2004.09.28.).

amelyeket vagy az ipar, vagy az Európai Bizottság részéről kell végrehajtani. Ez az alapja a modernizációs folyamat keretén belül a szociális partnerekkel folytatott gyümölcsöző társadalmi párbeszédnek.

3.27 Más ágazatok is követhetik a példát. Nem létezik olyan modell, amely mindenkit egyaránt kielégítene. Mivel maguk a tagállamok is érintettek, politikájukkal egyetemben, kívánatos, hogy az ágazati elemzések alapján készített testre szabott megközelítések ennek eredményeként egyenlő kötelezettségeket rójanak az iparra, az Európai Bizottságra és a tagállamokra. Ami a tagállamokat illeti, ezek a kötelezettségek ahhoz is hozzájárulhatnak, hogy elősegítsék a tapasztalatcserét és a jól bevált gyakorlat megosztását. Az EGSZB úgy látja, hogy az EU-szintű ágazati megfigyelőállomások igen hasznosak lehetnek, ezért ezeket fel kell állítani.

3.28 A „tudás” és a kutatás és fejlesztés mindennél fontosabb szempontja és a (tudósokat, kutatókat, menedzsereket és jó szakembereket érintő) világméretű „agyelszívás” jelensége miatt az EGSZB igencsak támogatja a technológiai platformok felállítását, amelyben a remények szerint az ipari és az üzleti szektor egyaránt aktívan részt vesz. Ezeknek nem szabad kizárólag az üzletre korlátozódniuk, hanem be kell vonniuk más kulcsszereplőket is, pl. vezető technológiai intézeteket és egyetemeket. Ezek a platformok új magán–magán és állami–magán szövetségeket is létrehozhatnak Európa-szerte. ⁽¹⁷⁾

3.29 Olyan tudásalapú európai környezetet kell létrehozni, amely az egyetemek, technológiai intézetek és az ipar közötti hatékony szinergiából táplálkozik, és amelynek feladata az alkalmazott technológia elősegítése. Számításba kell venni ezen kívül az ágazatspecifikus tulajdonságokat is. Ezenkívül a tudásalapú gazdaság megteremtését kísérnie kell az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges eszközöknek, melyekhez az intézményeken és egyetemeken belül is fel kell készülni. Ezt megint csak kizárólag ágazatalapú impulzusokkal lehet táplálni. Ebben a környezetben a szakmai és az adminisztratív vezetés megerősítésre szorul, tekintettel az Európai Unió belüli mobilitásra.

3.30 Ebben az összefüggésben, és válaszul a világban valahol létező projektekre, komolyabb kezdeményezéseket kell elindítani, hogy a különböző ágazatok között a szinergiák kifejlődjenek (pl. Galileo, védelmi ipar) és élnékíteni kell az együttműködést a tudásközpontok és az ipar között, létre kell hozni a csoportok (pl. Airbus) és egyéb csoportosulások megalakításához szükséges feltételeket; ez utóbbiak feladata a versenyképesség fokozása, illetve a gazdasági, szociális és területi kohézió erősítése ⁽¹⁸⁾

⁽¹⁷⁾ A technológiai platformokat illetően lásd a CCMI kiegészítő véleményét az Európai Bizottság „Tudomány és technológia: Európa jövőjének kulcsa – Irányelvek az Európai Unió jövőbeni kutatástámogatási politikájához” c. közleményéről (COM(2004) 353 final), CCMI/015; előadó: Joost Van Iersel.

⁽¹⁸⁾ Lásd az EGSZB véleményét a „Változások az iparban és a gazdasági, szociális és területi kohézió” témájában (HL C 241, 2004.09.28.), különösen az 1.4., 3. és 10.i) pontokat.

3.31 A humán erőforrások alapvető jelentőségük, ma jobban, mint valaha. A folyamatosan zajló ipari változások közepette ez a felelősség természetesen terheli a vállalatvezetőt, az alkalmazottakat és érdekvédelmi szervezeteiket egyaránt. Egyebek között magában foglalja a minőségre, a szakmaiságra, a szakképzettségre és a motivációra helyezett súlyt. ⁽¹⁹⁾

3.32 E tekintetben megfelelően számításba kell venni, hogy a fiatalok csalódnak, ha az iparban kell dolgozniuk, mivel nincs előttük pozitív kép. Ez vezetett többek között a szakképzett munkaerő hiányához.

3.33 Ezen túlmenően az EGSZB úgy érvel, hogy a kívánatos ágazati megközelítés keretében az ágazati szociális párbeszéd megnöveli az alkalmazottak és érdekvédelmi szervezeteik elkötelezettségét az alkalmazkodás és a minőség iránt. Az ágazati szintű, testre szabott megközelítések is segítik a vitát a szociális partnerek között az olyan sajátos követelmények tekintetében, mint az alkalmazottak hozzáértése, alkalmazkodóképessége, és más képességei.

3.34 Az ágazati elemzésekre alapozott specifikus intézkedések végrehajtásának elősegítése érdekében ezek mindegyikét meg kell vitatni a Versenyképességi Tanácson belül. Az EGSZB álláspontja szerint ennek a tanácsi konfigurációnak feltétlenül döntő szerepet kell kapnia az „új stílusú” iparpolitikában azzal, hogy általános platformot szolgáltat az érintettek számára. Az Európai Bizottság és a Tanács által elvégzett megfelelő ágazati elemzések, és végső soron a fent említett területeken bevezetendő intézkedésekről szóló tárgyalások is megerősítik a nemzeti közigazgatások kötelezettségvállalásait, amelyek – az üzleti szférával együtt – kiemelkedő szerepet játszanak a jövőre orientált környezet létrehozásában.

3.35 Egy ilyen környezetben és ezzel a megközelítéssel nincs tere a „győztesek kiválasztása” politikájának, ahogy azt Liikanen volt biztos helyesen állapította meg. Ugyanez érvényes az „országos bajnokokra” is. ⁽²⁰⁾ Ez ugyanis az „új stílusú” iparpolitikáról szóló teljes vitát vakvágányra terelné. A cél az, hogy olyan körülményeket teremtsünk, amely ösztönzi az európai ipart a kockázatvállalásra. A győztesek külön hatalmakkal való felruházásának politikája, vagy a támogatásuk sokkal alkalmasabb erre. ⁽²¹⁾ Ismételtén meg kell vizsgálni a cél megvalósítása érdekében bevethető pénzügyi és nem pénzügyi eszközöket.

4. Külön következtetések

4.1 Az EGSZB örömmel üdvözli az Európai Bizottság (különösen Liikanen biztos és a Vállalkozási Főigazgatóság) kezdeményezését, hogy az „iparpolitikát” újra felveszi az EU

⁽¹⁹⁾ Lásd az EGSZB véleményét „Változások az iparban: a jelenlegi helyzet és a kilátások, átfogó megközelítés” címmel (HL C 10, 2004.01.14.), 2.2.2.14. és 3.9. pontok.

⁽²⁰⁾ Lásd az 5-ös lábjegyzetet.

⁽²¹⁾ Uo.

napirendjének prioritásai közé az átfogó politikák mellé. Ez a kezdeményezés megfelel a különböző tagállamokban végrehajtott hasonló fejlesztéseknek és segíthet uniószerre kialakítani a közös nézeteket ezen a területen. Hozzájárul az európai versenyképesség fellendítési módjainak és eszközeinek jobb meghatározásához. Remélhetőleg azt is elő fogja segíteni, hogy a lisszaboni stratégia 2005-ös, félidei felülvizsgálatához megfelelő és konkrét célokat állapítsanak meg.

4.2 Az EGSZB megjegyzi, hogy az „új stílusú” iparpolitika érdekében sürgősen szükség van bizalomerosztó intézményi keretekre az Unión belüli megfelelő feladatmegosztás – ki a felelős, miért és mikor? – és az Európai Tanács és a különböző tanácsi szervek által elhatározott célkitűzéseknek és irányelveknek a tagállamokon belüli végrehajtása tekintetében. ⁽²²⁾

4.3 Az EGSZB támogatja az „új stílusú” iparpolitika három elemét: jobb rendeletek, szinergiák elősegítése a különböző Közösségi politikák között és az ágazati dimenzió kifejlesztése. Az átláthatóság és a láthatóság érdekében nagyobb összhang lenne kívánatos az Európai Bizottságon (pl. a Vállalkozási Főigazgatóság égisze alatt) és a Miniszterek Tanácsán belül. A nagyobb összhangnak el is kell tudni vezetnie a politikák annyira igényelt és gyümölcsöző szinergiájához. Ebből a célból szívesen fogadnánk, ha az Európai Bizottság és a Versenyképességi Tanács elfogadna egy évente felülvizsgálandó középtávú akciótervet.

4.4 Az EGSZB örömmel üdvözli a „Szembenézés a kihívással” c. jelentésben adott elemzést és számos ajánlást. ⁽²³⁾ Mindamellet sajnálatos, hogy a jelentés nem hivatkozik az „új stílusú” iparpolitikára úgy, mint a világpiac kihívásaival való szembenézés hasznos eszközére. Különösen az ágazati megközelítést és az ezek között a keretek között jobban összehangolt politika iránti igényt kellett volna kihangsúlyozni. Az EGSZB támogatja a nemzeti akciótervekre vonatkozó javaslatot. Annak érdekében, hogy mindkét akciótervnek és az EU-politikáknak az eredményességét növelni lehessen, hatékonyan össze kell ezeket hangolni a Versenyképességi Tanácsban. Az EGSZB sürgeti, hogy ezeket az elemeket vegyék számításba, amikor előkészítik a lisszaboni stratégia félidei felülvizsgálatát 2005. márciusában.

4.5 Az EGSZB hangsúlyozza a tudatosság növelésének szükségességét, amely nélkülözhetetlen a konszenzus és a nyilvános támogatottság eléréséhez. Világossá kell válnia, hogy a világméretű ipari változások az európai társadalom egészét érintik, és ezekhez az erőfeszítéseket az üzleti szféránál lényegesen szélesebb körben kell megtenni.

⁽²²⁾ EGSZB-velemény: „A gazdasági kormányzás javításáról az Európai Unióban” (HL C 74, 2005.03.23.), elfogadva 2004. szeptember 15-én.

⁽²³⁾ „Szembenézés a kihívással: a lisszaboni stratégia a növekedés és foglalkoztatás érdekében”: a Wim Kok vezette magas szintű csoport jelentése, 2004. november.

4.6 Az EGSZB úgy véli, hogy az ágazati elemzések pozitívan járulhatnak hozzá – és fognak is – a szóban forgó fejlődés jobb megértéséhez. Továbbá ezek mind EU-szinten, mind nemzeti szinten segítik majd az állami és magánfelek közötti szorosabb együttműködést, a testre szabott megközelítéseket és a politikák kívánatos igazításait, hogy elősegítsék az új lehetőségek megteremtését, valamint – ennek következtében – hogy hozzájáruljanak a lisszaboni stratégia megvalósításához. Az ágazati keretek ezenkívül alkalmas eszközei a szociális párbeszédnek is, amelynek célja a széles körben megosztott kötelezettségvállalás elősegítése és a humán erőforrások minőségének javítása.

4.7 Az ilyen típusú ágazati megközelítés egyre növekvő mértékben igényel ismereteket a világ trendjeiről és ipari válto-

zásairól az Európai Bizottság szervein belül. Az EGSZB melegen ajánlja, hogy az Európai Bizottság tisztviselői mélyítsék el gyakorlati tudásukat arról, ami kockán forog a magánszektorban. A CCMI és a Változások Európai Megfigyelőközpontja konzultatív partnerként hozzájárulhat az ágazati elemzésekhez anélkül, hogy csorbítaná a társadalmi játékosok szerepét.

4.8 Számításba véve a világ nagy régióinak fejlődését – költségek, képességek és a kettő kombinációjának szempontjából is – az európai versenyképesség döntő tényezői a tudás, a minőség – mind vállalati, mind a humán erőforrás és a szak-képzettség szintjén – és a megfelelő szervezettség. A jövőre irányuló politikák és intézkedések létfontosságúak lesznek ezeken a területeken.

Brüsszel, 2004. december 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: „Javaslat a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő elbánás elvét a foglalkoztatás és a munka területén megvalósító európai parlamenti és tanácsi irányelvre”

COM(2004) 279 final -2004/0084 (COD)

(2005/C 157/14)

2004. május 18-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett témában.

A tárgyban az EGSZB munkájának előkészítéséért felelős „Foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitikai és állampolgárság” szekció 2004. november 25-én véleményét elfogadta. Az előadó **Madi Sharma** volt.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. december 15-én és 16-án megtartott 413. plenáris ülésén (december 15-i ülés) 147 szavazattal, 1 ellenében és 6 tartózkodás mellett az alábbi véleményt fogadta el:

1. Bevezetés

1.1 A javaslat elsődleges célja – az erre a területre vonatkozó közösségi vívmányok megerősítése és a visszalépés elkerülése által – az egyenlő elbánáshoz kapcsolódó jogszabályok átláthatóságának és pontosságának fokozása és hatékony alkalmazásának megkönnyítése. Egyetlen, világos szerkezetű, könnyen hozzáférhető és értelmezhető jogszabályra van szükség, mely a nők számára a több és jobb munkahely létrehozását célzó közösségi társadalmi-gazdasági politikai célkitűzések megvalósítását támogatja.

1.2 Az irányelvek foglalkoztatáshoz való hozzáférésről, egyenlő díjazásról, munkahelyi szociális biztonságról és bizonyítási teherről szóló rendelkezéseinek átcsoportosítása lehetőséget teremt egy egységes, koherens, ellentmondó fogalom-meghatározásoktól mentes szöveg megfogalmazására. A

javaslat tekintetbe veszi az európai esetjog legújabb fejleményeit azáltal, hogy a meglévő másodlagos jogalkotást – Európai Bíróság által hozott, az egyenlő elbánás elvét pontosító és továbbfejlesztő ítéleteknek megfelelően – aktualizálja. Nagyfokú jogi biztonságot is garantál az irányelvek rendelkezéseinek tárgy szerinti összekapcsolása. Mindez egy új politikai környezetben megy végbe, amely az Európai Uniót nyílt, érthető és a mindennapi élethez közeli fényben tünteti fel.

1.3 Az irányelv a népesség aktív részére vonatkozik, és magába foglalja az önálló vállalkozási tevékenységet folytatókat, azokat, akiknek tevékenysége betegség, gyermekszülés, baleset vagy kényszerű munkanélküliség miatt szakadt meg, valamint a munkát keresőket, a nyugdíjas és fogyatékos munkavállalókat, és mindazokat, akik a fentiekre jogosultak a nemzeti jogszabályoknak és/vagy gyakorlatnak megfelelően.